

Vážené kolegyně a vážení kolegové, dějiny v politice národů. Odkud přicházíme? Kdo jsme? Kam míříme? Souvisí naše vojenská variabilita s tím, odkud přicházíme? S našimi dějinami, s tím, co zažili naši předci? Je to v nás? Asi všichni víme, že náš život, to, co jsme prožili, formuje naši přítomnost i budoucnost. Když se podívám na blízké evropské národy a jejich dějiny, vidíme kontinuitu. Znamená to, že náš přístup k válce je dopadem z naší historie. Tak to vidíme v Evropě. Politika dnešního Ruska je pokračováním prosazování vlivu Ruska, přinejmenším od pokusu Ivana Hrozného dobýt pobaltské Livonsko v 16. století, ať už v čele státu stál nebo stojí car, imperátor, generální tajemník nebo prezident. Rusko zabralo Krym a část Ukrajiny v roce 2014. Nový ruský v útok, který začal v únoru 2022, měl cíl dobýt Ukrajinu během pár dnů. Ale ukrajinský prezident Zelenskij se postavil proti a ukrajinská armáda bojuje už dva roky proti Rusku. Ukrajina odpovídá ruské historii a ruské expanzi. Kontinuitu vidím například také v polské historii. Na jedné straně je úsilí, často hrdinské, o uchování nezávislosti. Na druhé straně rozdělení národa bez kompromisu, ignorování okolí, což

v 18. století vedlo třikrát k rozdělení Polska. Ale v Polsku byly pohledy na polskou zemi a po roce 1918 se to podařilo. Ale třeba i k obsazení československé části Slezka Polskem v rámci Mnichovské dohody v roce 1938, tedy vlastně spojení s Německem, bez ohledu na to, jaké tehdy Německo bylo. Následovala německá agrese a krvavé podrobení Polska o rok později. Dnes je Polsko přátelské k nám a má jasnou rezistenci k Rusku. Nebo kontinuita maďarské nacionální politiky. Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita... (Mimo Maďarsko není život, pokud je, není takový...) Tento výrok pochází ze začátku 16. století. V 16. a částečně v 17. století obsadili Maďarsko Turci. I dnes je maďarská politika do značné míry podobná maďarské historii, vláda není úplně přátelská k sousedním státům, například je do značné míry proti Ukrajině. Maďarsko je do značné míry proti Evropě. Brexit také není velkým překvapením, když se podíváme na anglické dějiny od roku 1066, kdy byla Anglie naposledy dobyta. Rule, Britannia! Rule the waves... Ale také anglický parlamentarismus, zákonnost a osobní svoboda. Magna Charta Libertatum omezila královu pravomoc, donutila jej re-

spektovat zákonné procedury, definovala práva poddaných, například právo odvolat se proti nezákonnému uvěznění. Král Jan Bezzemek byl donucen chartu podepsat v roce 1215. Tradice trvá. Anglie pomáhá Ukrajině. Francie měla dlouhý respekt k minulosti. Ale došlo k velké změně v roce 1789 – byla to francouzská revoluce. Byly i špatné situace, například když Německo za druhé světové války obsadilo Francii, ale dnes vidíme ve Francii pozitivní přístup k evropským válkám. Německo bylo v první chvíli útoku Ruska na Ukrajinu negativní, ale dnes už pomáhá Ukrajině ekonomicky a dodává zbraně (avšak ne střely s dlouhým doletem na Rusko). Francie je perspektivní, plánuje poslat na Ukrajinu letadla.

Jednotlivci se chovají různě, to, co zde píšu, se nemusí zdaleka týkat všech, ale národy v sobě nesou dějiny.

Na vaše příspěvky se i s redakční radou těší

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.,
FCMA, FANA, FEAN
předseda redakční rady

